

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

18 decembrie 2014*

„Trimitere preliminară — Organizarea comună a piețelor — Banane — Regimul importurilor — Taxe vamale aplicabile”

În cauza C-306/13,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de rechtbank van eerste aanleg te Brussel (Belgia), prin decizia din 17 mai 2013, primită de Curte la 4 iunie 2013, în procedura

LVP NV

împotriva

Belgische Staat,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul T. von Danwitz, președinte de cameră, și domnii C. Vajda, A. Rosas (raportor), E. Juhász și D. Šváby, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul A. Calot Escobar,

având în vedere procedura scrisă,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru LVP NV, de R. Verbeke, de P. Vlaemminck și de B. Van Vooren, avocatul;
- pentru guvernul belgian, de M. Jacobs și de J.-C. Halleux, în calitate de agenți;
- pentru guvernul elen, de I. Chalkias și de A. Vasilopoulou, în calitate de agenți;
- pentru Consiliul Uniunii Europene, de S. Boelaert și de E. Karlsson, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de G. Wils și de I. Zervas, în calitate de agenți,

având în vedere decizia de judecare a cauzei fără concluzii, luată după ascultarea avocatului general, pronunță prezenta

* Limba de procedură: neerlandeza.

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește validitatea Regulamentului (CE) nr. 1964/2005 al Consiliului din 29 noiembrie 2005 privind taxele vamale aplicabile bananelor (JO L 316, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 67, p. 162), din perspectiva articolului I, a articolului XIII alineatul (1) și alineatul (2) litera (d) și a articolului XXVIII și/sau a oricărei alte dispoziții aplicabile din Acordul General pentru Tarife și Comerț 1994 (JO 1994, L 336, p. 11, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 14, denumit în continuare „GATT 1994”), care figurează în anexa 1A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 și aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994) (JO L 336, p. 1, Ediție specială, 11/vol. 10, p. 3).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între LVP NV (denumită în continuare „LVP”), pe de o parte, și Belgische Staat, pe de altă parte, cu privire la o cerere de rambursare a unor taxe vamale plătite de LVP pentru importuri de banane din Costa Rica și din Ecuador.

Cadrul juridic

Acordurile OMC

- 3 Prin Decizia 94/800, Consiliul Uniunii Europene a aprobat Acordul de instituire a OMC, precum și acordurile care figurează în anexele 1, 2 și 3 la acest acord (denumite în continuare „acordurile OMC”), printre care figurează GATT 1994.
- 4 Articolul II alineatul (2) din Acordul de instituire a OMC prevede:
„Acordurile și instrumentele juridice conexe cuprinse în anexele 1, 2 și 3 [...] fac parte integrantă din prezentul acord și sunt obligatorii pentru toți membrii.”
- 5 Conform articolului IV alineatul (1) din Acordul de instituire a OMC, se constituie o conferință ministerială, compusă din reprezentanții tuturor membrilor OMC. Articolul IX alineatele (3) și (4) din acordul menționat reglementează condițiile în care, în situații excepționale, conferința ministerială poate decide să acorde unui membru o derogare de la una dintre obligațiile care îi sunt impuse prin Acordul de instituire a OMC sau prin unul dintre acordurile OMC.
- 6 Potrivit articolului I paragraful 1 din GATT 1994:
„Orice avantaje, înlesniri, privilegii sau imunități, acordate de o parte contractantă unui produs originar sau având ca destinație oricare altă țară, vor fi extinse imediat și necondiționat pentru toate produsele similare originare sau având ca destinație teritoriile tuturor celorlalte părți contractante. Această dispoziție privește taxele vamale și impozitele de orice natură percepute la import sau la export sau cu ocazia importului sau exportului [...]”
- 7 Articolul II din GATT 1994, intitulat „Listele de concesi”, prevede:
„1.
(a) Fiecare parte contractantă va acorda, din punct de vedere comercial, celorlalte părți contractante un tratament care nu va fi mai puțin favorabil decât cel prevăzut în partea respectivă a listei corespunzătoare anexate la prezentul acord.

[...]

7. Listele anexate la prezentul acord sunt parte integrantă a părții I din acest acord.”

8. Articolul XIII din GATT 1994, privind aplicarea nediscriminatorie a restricțiilor cantitative, prevede:

„1. Nicio parte contractantă nu va aplica prohibiții sau restricții la importul vreunui produs de pe teritoriul oricărei alte părți contractante [...] dacă nu aplică prohibiții sau restricții similare la importul din toate țările terțe [...]

2. Aplicând restricții la import pentru orice produs, părțile contractante vor tinde la o repartizare a comerțului cu un astfel de produs cât mai asemănătoare posibil cu cea la care părțile contractante s-ar fi așteptat dacă nu ar fi existat astfel de restricții, și în acest scop vor fi respectate următoarele prevederi:

[...]

d) În cazul în care o cotă este repartizată între țările furnizoare, părțile contractante aplicând restricții pot cădea de acord asupra repartizării cotei cu celelalte părți contractante având un interes substanțial în furnizarea produsului respectiv. În cazul în care, practic, nu va fi posibilă aplicarea acestei metode, partea contractantă în cauză va repartiza părților contractante având un interes substanțial în furnizarea produsului respectiv cote-părți proporționale cu cantitățile furnizate de respectivele părți contractante într-o perioadă anterioară reprezentativă, în comparație cu volumul sau valoarea totală a importului produsului respectiv, dându-se atenția cuvenită oricărui factor special care ar fi putut afecta sau care ar putea să afecteze comerțul cu produsul respectiv. [...]

9. Articolul XXVIII din GATT 1994, intitulat „Modificarea listelor”, conține norme detaliate în ceea ce privește modificarea listelor concesiilor, prevăzând în acest scop un sistem complex de negocieri între părțile contractante.

10. Articolul XXVIII paragrafele 1, 3 și 5 din GATT 1994 prevede astfel:

„1. În prima zi a fiecărei perioade triennale, prima perioadă începând la 1 ianuarie 1958 [...], orice parte contractantă (denumită în prezentul articol «partea contractantă solicitantă») va putea modifica sau retrage o concesie inclusă în lista corespunzătoare anexată la prezentul acord, după o negociere și un acord cu orice parte contractantă cu care această concesie a fost negociată inițial, precum și cu orice altă parte contractantă al cărei interes ca furnizor principal a fost recunoscut de părțile contractante (aceste două categorii de părți contractante, ca și partea contractantă solicitantă, sunt denumite în prezentul articol «părți contractante principal interesate») și sub rezerva ca ea să fi consultat orice altă parte contractantă al cărei interes substanțial în această concesie a fost recunoscut de părțile contractante.

[...]

3.

a) Dacă părțile contractante principal interesate nu pot ajunge la un acord înainte de 1 ianuarie 1958 sau înainte de expirarea oricărei perioade menționate în paragraful 1 al prezentului articol, partea contractantă care își propune să modifice sau să retragă concesia va avea posibilitatea de a o face. Dacă ea adoptă o asemenea măsură, orice parte contractantă cu care această concesie ar fi fost negociată inițial, orice parte contractantă al cărei interes ca furnizor principal ar fi recunoscut conform cu primul paragraf, precum și orice parte contractantă al cărei interes substanțial ar fi fost recunoscut conform cu susnumitul paragraf, vor avea posibilitatea de a retrage, într-un

termen de șase luni începând cu aplicarea acestei măsuri și la 30 de zile după primirea de către părțile contractante a unui preaviz scris, concesiile substanțial echivalente care au fost negociate inițial cu partea contractantă solicitată.

- b) Dacă părțile contractante principal interesate ajung la un acord care nu satisface o altă parte contractantă al cărei interes substanțial a fost recunoscut conform cu paragraful 1, aceasta din urma va avea posibilitatea de a retrage, într-un termen de șase luni începând cu aplicarea măsurii prevăzute de acest acord și la 30 de zile după primirea de către părțile contractante a unui preaviz scris, concesiile substanțial echivalente care au fost negociate inițial cu partea contractantă solicitată.

[...]

5. Înainte de 1 ianuarie 1958 și înaintea expirării oricărei perioade menționate în paragraful 1, orice parte contractantă va avea posibilitatea ca, printr-o notificare adresată părților contractante, să-și rezerve dreptul în cursul următoarei perioade de a modifica lista corespunzătoare, cu condiția de a se conforma procedurilor stabilite la paragrafele 1-3. Dacă o parte contractantă va fi autorizată să modifice sau să retragă orice concesie negociată inițial cu numita parte contractantă, cu condiția de a se conforma aceluiași proceduri.”

Memorandumurile de înțelegere privind bananele încheiate de Uniune cu Republica Ecuador și cu Statele Unite ale Americii

- 11 La 11 aprilie și la 30 aprilie 2001, Uniunea a încheiat înțelegeri cu Statele Unite ale Americii și, respectiv, cu Republica Ecuador, prin care a fost definită o modalitate de soluționare a litigiilor inițiate de statele menționate în cadrul OMC în legătură cu tratamentul tarifar aplicat bananelor importate în Uniunea Europeană (denumite în continuare „memorandumurile de înțelegere privind bananele”). Potrivit acestor memorandumuri de înțelegere, Uniunea instituie un regim tarifar unic pentru importurile de banane până la 1 ianuarie 2006.
- 12 Memorandumul de înțelegere privind bananele încheiat cu Republica Ecuador a prevăzut angajarea de negocieri în timp util în acest scop, în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994, în care acest stat ar fi recunoscut ca fiind furnizor principal.

Derogarea de la Doha

- 13 La 14 noiembrie 2001, conferința ministerială a OMC, reunită la Doha, a acordat Uniunii o derogare de la articolul I din GATT 1994 (denumită în continuare „derogarea de la Doha”), în măsura necesară pentru a permite Uniunii să acorde produselor originare din state din Africa, din Caraibe și din Pacific (ACP) (denumite în continuare „statele ACP”) tratamentul tarifar preferențial cerut de Acordul de parteneriat dintre statele din Africa, Caraibe și Pacific, pe de o parte, și Comunitatea Europeană și statele membre ale acesteia, pe de altă parte, semnat la Cotonou la 23 iunie 2000 (JO L 317, p. 3) și aprobat în numele Comunității prin Decizia 2003/159/CE a Consiliului din 19 decembrie 2002 (JO 2003, L 65, p. 27, Ediție specială, 11/vol. 31, p. 93, denumit în continuare „Acordul de parteneriat ACP-CE”), fără a fi obligată să acorde același tratament preferențial produselor similare ale oricărui alt membru al OMC.
- 14 Anexa la decizia conferinței ministeriale care acordă derogarea de la Doha a prevăzut totuși proceduri de arbitraj specifice între Uniune și statele ale căror banane sunt supuse taxei vamale aplicate națiunii celei mai favorizate (denumite în continuare „state cu statut CNF”), în cadrul negocierilor în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994, în scopul de a determina dacă reconsolidarea propusă a taxei vamale aplicate de Uniune bananelor avea drept efect cel puțin să mențină accesul total pe piață pentru furnizorii de banane din statele cu statut CNF.

- 15 Anexa menționată a prevăzut că negocierile în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994 și aceste proceduri de arbitraj ar fi finalizate înainte de intrarea în vigoare a noului regim tarifar unic al Uniunii la 1 ianuarie 2006.

Acordul de la Geneva

- 16 La 15 decembrie 2009, Uniunea și anumite state cu statut CNF din America Latină au parafat Acordul de la Geneva privind comerțul cu banane dintre Uniunea Europeană și Brazilia, Columbia, Costa Rica, Ecuador, Guatemala, Honduras, Mexic, Nicaragua, Panama, Peru și Venezuela (denumit în continuare „acordul de la Geneva”), semnat la 31 mai 2010 și aprobat prin Decizia 2011/194/UE a Consiliului din 7 martie 2011 (JO L 88, p. 66).
- 17 Alineatul 3 litera (a) al Acordului de la Geneva prevede valorile maxime ale taxelor vamale pe care Uniunea trebuie să le aplice în cazul bananelor de la 15 decembrie 2009, acestea reducându-se progresiv, până la 1 ianuarie 2017, de la 148 de euro pe tonă la 114 euro pe tonă.
- 18 Din alineatul 5 al Acordului de la Geneva reiese că vor fi considerate soluționate litigiile încă nerezolvate în cadrul OMC, precum și toate cererile depuse de țările cu statut CNF părți la acest acord, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele XXIV și XXVIII din GATT 1994, în ceea ce privește regimul comercial al Uniunii privind bananele. Alineatul menționat prevede în plus că părțile la Acordul de la Geneva trebuie să notifice împreună Organul de soluționare a litigiilor al OMC că au găsit, de comun acord, o soluție prin care să pună capăt acestor litigii.

Dreptul Uniunii

- 19 Titlul IV din Regulamentul (CEE) nr. 404/93 al Consiliului din 13 februarie 1993 privind organizarea comună a pieței în sectorul bananelor (JO L 47, p. 1, Ediție specială, 03/vol. 12, p. 110) a înlocuit, în sectorul bananelor, diferitele regimuri naționale anterioare cu un regim comun al comerțului cu țări terțe.
- 20 Articolul 15 din Regulamentul nr. 404/93 a definit, în sensul titlului IV din regulamentul menționat, patru categorii de banane, și anume banane tradiționale din ACP, banane netradiționale din ACP, banane din țări terțe nemembre ACP și banane comunitare.
- 21 Articolul 18 din Regulamentul nr. 404/93 prevede deschiderea anual a unui contingent tarifar de 2 milioane de tone (greutate netă) pentru importurile de banane din țări terțe nemembre ACP și de banane netradiționale din ACP, aplicând totuși importurilor acestor două categorii de banane taxe diferite.
- 22 Ulterior, Regulamentul nr. 404/93 a făcut obiectul mai multor modificări.
- 23 Regulamentul (CE) nr. 3290/94 al Consiliului din 22 decembrie 1994 (JO L 349, p. 105, Ediție specială, 11/vol. 11, p. 55), Regulamentul (CE) nr. 216/2001 al Consiliului din 29 ianuarie 2001 (JO L 31, p. 2, Ediție specială, 03/vol. 36, p. 29) și Regulamentul (CE) nr. 2587/2001 al Consiliului din 19 decembrie 2001 (JO L 345, p. 13, Ediție specială, 03/vol. 40, p. 156) au modificat articolele 15-20 din Regulamentul nr. 404/93, printre altele în ceea ce privește contingentul tarifar și cuantumul taxelor stabilite la articolul 18 din acest din urmă regulament.

- 24 Articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001, prevede, așadar, că:

„Prezentul articol și articolele 17-20 se aplică importurilor de produse proaspete care intră sub incidența codului NC 0803 00 19 până la intrarea în vigoare, nu mai târziu de 1 ianuarie 2006, a ratei Tarifului vamal comun pentru acele produse stabilite în conformitate cu procedura prevăzută la articolul XXVIII [din GATT 1994].”

- 25 Articolul 18 din Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001, prevede:

„(1) Următoarele contingente tarifare se deschid în fiecare an cu începere de la 1 ianuarie:

- (a) un contingent tarifar de 2 200 000 de tone greutate netă, denumit «contingent A»;
- (b) un contingent tarifar suplimentar de 453 000 de tone greutate netă, denumit «contingent B»;
- (c) un contingent tarifar autonom de 750 000 de tone greutate netă, denumit «contingent C».

Contingentele A și B sunt deschise pentru importurile de produse care provin din toate țările terțe.

Contingentul C este deschis pentru importurile de produse care provin din [statele] ACP.

[...]

(2) Importurile în cadrul contingentelor A și B și importurile de banane din țările terțe altele decât [statele] ACP sunt supuse dreptului vamal de 75 EUR per tonă. Importurile de produse care provin din [statele] ACP sunt supuse dreptului vamal zero.

(3) Importurile în cadrul contingentului C sunt supuse dreptului vamal zero.

[...]”

- 26 Considerentele (1)-(7) ale Regulamentului nr. 1964/2005 au următorul cuprins:

„(1) [Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001,] prevede intrarea în vigoare a unui regim tarifar unic pentru importurile de banane până la 1 ianuarie 2006.

(2) La 12 iulie 2004, Consiliul a autorizat Comisia să inițieze negocieri în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994 pentru modificarea anumitor concesiile aplicabile bananelor. În consecință, la 15 iulie 2004, Comunitatea a notificat Organizația Mondială a Comerțului cu privire la intenția sa de a modifica concesiile acordate la poziția 0803 00 19 (banane) din lista comunitară CXL. Comisia a purtat negocieri prin consultarea comitetului înființat în temeiul articolului 133 din tratat și a comitetului special pentru agricultură, în conformitate cu directivele de negociere stabilite de Consiliu.

(3) Comisia nu a reușit să negocieze un acord acceptabil cu Ecuadorul și Panama, care sunt interesate în calitate de furnizori principali, precum și cu Columbia și Costa Rica, care sunt interesate în calitate de furnizori importanți de produse de la subpoziția SA 0803 00 19 (banane). În conformitate cu anexa la decizia conferinței ministeriale a Organizației Mondiale a Comerțului din 14 noiembrie 2001 privind acordul de parteneriat ACP-CE [...], Comisia a avut, de asemenea, consultări cu alți membri ai Organizației Mondiale a Comerțului. Aceste consultări nu au condus la un acord acceptabil.

- (4) La 31 ianuarie 2005, Comunitatea a notificat Organizației Mondiale a Comerțului intenția sa de a înlocui concesiile sale privind poziția 0803 00 19 (banane) cu o taxă de 230 euro/tonă.
- (5) Procedura de arbitraj prevăzută în anexa la decizia menționată anterior a fost inițiată la 30 martie 2005. Hotărârea pronunțată la 1 august 2005 de către arbitru a concluzionat că taxa vamală [CNF] de 230 euro/tonă propusă de către Comunitate nu este în conformitate cu anexa menționată anterior, deoarece nu ar avea ca efect nici cel puțin menținerea accesului total pe piață al furnizorilor [CNF]. Comisia a reexaminat propunerea Comunității având în vedere concluziile arbitrului. În temeiul unei a doua sentințe de arbitraj adoptate la 27 octombrie 2005, arbitrul a concluzionat că taxa vamală [CNF] de 187 euro/tonă care face obiectul propunerii revizuite nu aduce o soluție corespunzătoare. Prin urmare, Comisia și-a modificat din nou propunerea pentru a aduce o astfel de soluție.
- (6) Este necesară, de asemenea, deschiderea unui contingent tarifar pentru bananele originare din [statele] ACP, în conformitate cu angajamentele asumate de Comunitate în temeiul acordului de parteneriat ACP-CE.
- (7) Este necesar să se adopte măsurile necesare pentru punerea în aplicare a prezentului regulament, precum și măsurile tranzitorii privind, în special, gestionarea contingentului tarifar pentru bananele originare din [statele] ACP, în conformitate cu Decizia 1999/468/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 de stabilire a procedurilor de exercitare a competențelor de executare conferite Comisiei [JO L 184, p. 23, Ediție specială, 01/vol. 2, p. 159].”

27 Articolul 1 din acest regulament prevede:

„(1) Începând cu 1 ianuarie 2006, taxa vamală aplicabilă bananelor (codul NC 0803 00 19) se stabilește la 176 euro/tonă.

(2) În fiecare an, începând cu 1 ianuarie, cu aplicabilitate de la 1 ianuarie 2006, se deschide un contingent tarifar autonom de 775 000 de tone greutate netă la un tarif vamal zero pentru importurile de banane (cod NC 0803 00 19) originare din [statele] ACP.”

28 În urma semnării, la 31 mai 2010, a Acordului de la Geneva, Regulamentul nr. 1964/2005 a fost abrogat prin Regulamentul (UE) nr. 306/2011 al Parlamentului European și al Consiliului din 9 martie 2011 (JO L 88, p. 44).

29 Din considerentul (3) al Regulamentului nr. 306/2011 reiese că, în conformitate cu Acordul de la Geneva, Uniunea Europeană va reduce treptat tarifele pentru banane, de la 176 de euro pe tonă la 114 euro pe tonă. Printr-o primă reducere, aplicată retroactiv începând cu 15 decembrie 2009, data parafării Acordului de la Geneva, tariful a scăzut astfel la 148 de euro pe tonă.

Litigiul principal și întrebarea preliminară

30 LVP este o societate importatoare de banane cu sediul în Belgia.

31 Litigiul principal se referă la o cerere prezentată de LVP privind restituirea sumelor plătite în plus în cadrul taxelor vamale de 176 de euro pe tonă pentru importul de banane din Costa Rica și din Ecuador în perioada 1 ianuarie 2006-15 decembrie 2009, în principal din trimestrul al doilea până în trimestrul al patrulea din anul 2006 (denumită în continuare „perioada în litigiu”).

32 Această cerere, prezentată la 6 ianuarie 2009 Direcției regionale Gent a administrației vămilor și accizelor, a fost respinsă prin decizia din 20 mai 2009.

- 33 Calea de atac administrativă împotriva deciziei de respingere din 20 mai 2009, exercitată la 27 iulie 2009 de LVP în fața inspectorului general al vămile și accizelor, a fost declarată neîntemeiată prin decizia din 7 noiembrie 2012, pentru motivul că taxele vamale erau, la momentul plății, legal datorate în temeiul dreptului Uniunii.
- 34 Prin cererea introductivă depusă la grefa instanței de trimitere la 7 februarie 2013, LVP a formulat o acțiune împotriva deciziei adoptate de inspectorul general al vămile și accizelor.
- 35 LVP contestă, în lumina obligațiilor Uniunii în temeiul dreptului OMC, validitatea taxei vamale de 176 de euro pe tonă, aplicabilă de la 1 ianuarie 2006 bananelor care nu provin din state ACP, stabilită prin Regulamentul nr. 1964/2005. Potrivit LVP, regimul prevăzut de regulamentul menționat nu se putea aplica decât de la data Acordului de la Geneva, și anume 15 decembrie 2009, așa încât, pentru perioada în litigiu, trebuia să se aplice în continuare taxa vamală de 75 de euro pe tonă, stabilită prin Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001, pentru importurile de banane din alte țări terțe decât statele ACP în cadrul contingentelor A și B stabilite prin regulamentul menționat.
- 36 Referindu-se în special la articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001, instanța de trimitere subliniază că negocierile în cadrul articolului XXVIII din GATT 1994 nu au avut succes în perioada în litigiu, așa încât, potrivit acesteia, taxa vamală de 75 de euro pe tonă aplicabilă contingentului A de 2,2 milioane de tone deschis pentru importul de banane din țări terțe prin Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001, era în continuare în vigoare în această perioadă și nu putea să fi fost înlocuită de cea prevăzută de Regulamentul nr. 1964/2005. Uniunea, pe de o parte, și în special Republica Costa Rica și Republica Ecuador, pe de altă parte, nu ar fi ajuns la un acord decât de la 15 decembrie 2009. În consecință, respectiva taxă de 75 de euro pe tonă ar fi încetat să se aplice numai de la această dată.
- 37 Instanța de trimitere arată că Republica Ecuador a formulat o acțiune împotriva introducerii taxei vamale de 176 de euro pe tonă în fața organelor competente ale OMC. În raportul său cu privire la această cauză, organul de apel al OMC a considerat că contingentul de 2,2 milioane de tone la tariful de 75 de euro pe tonă a rămas în vigoare până când au fost finalizate negocierile în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994, ceea ce s-a întâmplat la 15 decembrie 2009.
- 38 Deși, în conformitate cu jurisprudența Curții, dispozițiile dreptului OMC nu au un efect direct (a se vedea Hotărârea Van Parys, C-377/02, EU:C:2005:121), instanța de trimitere subliniază că este totuși posibil ca Curtea să controleze conformitatea legislației Uniunii cu acordurile OMC în cazul în care legislația menționată a fost adoptată expres pentru punerea în aplicare a unor dispoziții de drept al OMC sau în cazul în care aceasta face în mod expres trimitere la dispoziții precise din acordurile OMC (a se vedea Hotărârea Nakajima/Consiliul, C-69/89, EU:C:1991:186, punctul 31, Hotărârea FIAMM și FIAMM Technologies/Consiliul și Comisia, T-69/00, EU:T:2005:449, punctul 114, precum și Hotărârea Fedon & Figli și alții/Consiliul și Comisia, T-135/01, EU:T:2005:454, punctul 107).
- 39 Instanța de trimitere arată în special că considerentele regulamentelor care reglementează importurile în sectorul bananelor fac trimitere la OMC și la negocierile în cadrul articolului XXVIII din GATT 1994. Nu ar fi, așadar, exclus ca Curtea să fie competentă să aprecieze legalitatea Regulamentului nr. 1964/2005 în lumina normelor OMC.
- 40 În aceste condiții, rechtbank van eerste aanleg te Brussel a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Regulamentul [nr. 1964/2005], astfel cum a fost aplicat de Uniune [...] în perioada 1 ianuarie 2006-15 decembrie 2009, încalcă articolul I, articolul XIII alineatul (1) și alineatul (2) litera (d), articolul XXVIII și/sau orice altă dispoziție aplicabilă din GATT 1994, considerate separat sau

coroborate, întrucât a instituit o taxă vamală de 176 de euro pe tonă pentru banane (codul NC 0803 00 19), contrar concesiilor pentru banane negociate de [Comunitate], înainte ca în această privință să fie încheiat un nou acord negociat în cadrul OMC?”

Cu privire la întrebarea preliminară

- 41 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă Regulamentul nr. 1964/2005 încalcă articolul I, articolul XIII alineatul (1) și alineatul (2) litera (d) și articolul XXVIII și/sau orice altă dispoziție din GATT 1994 întrucât acest regulament a instituit o taxă vamală de 176 de euro pe tonă aplicabilă bananelor de la 1 ianuarie 2006.
- 42 Făcând abstracție de un contingent autonom de 775 000 de tone greutate netă la un tarif vamal zero, deschis de regulamentul menționat pentru importurile de banane originare din statele ACP, Regulamentul nr. 1964/2005 a introdus, de la 1 ianuarie 2006, un regim tarifar unic pentru importurile de banane în Uniune, stabilind la 176 de euro pe tonă taxa vamală aplicabilă bananelor începând cu această dată.
- 43 Examinarea întrebării preliminare impune soluționarea în prealabil a problemei dacă dispozițiile GATT 1994 sunt de natură să creeze pentru particulari drepturi de care aceștia se pot prevala direct în fața unei instanțe naționale în scopul de a se opune aplicării acestei taxe stabilite la articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1964/2005.
- 44 În această privință, trebuie amintit de la bun început că, având în vedere natura și economia lor, acordurile OMC nu figurează, în principiu, printre normele în lumina cărora Curtea controlează legalitatea actelor instituțiilor Uniunii (a se vedea Hotărârea Portugalia/Consiliul, C-149/96, EU:C:1999:574, punctul 47, Ordonanța OGT Fruchthandelsgesellschaft, C-307/99, EU:C:2001:228, punctul 24, Hotărârea Omega Air și alții, C-27/00 și C-122/00, EU:C:2002:161, punctul 93, Hotărârea Petrotub și Republica/Consiliul, C-76/00 P, EU:C:2003:4, punctul 53, Hotărârea Biret International/Consiliul, C-93/02 P, EU:C:2003:517, punctul 52, precum și Hotărârea Van Parys, EU:C:2005:121, punctul 39).
- 45 Constatând că sistemul care rezultă din acordurile OMC rezerva un loc important negocierii între părți (a se vedea Hotărârea Portugalia/Consiliul, EU:C:1999:574, punctul 36), Curtea a considerat că a impune organelor jurisdicționale obligația de a înlătura aplicarea normelor de drept intern care ar fi incompatibile cu acordurile OMC ar avea drept consecință privarea organelor legislative sau executive ale părților contractante de posibilitatea, oferită în special de Memorandumul de acord privind regulile și procedurile de reglementare a diferendelor, care constituie anexa 2 la Acordul de instituire a OMC (denumit în continuare „Memorandumul de acord privind reglementarea diferendelor”), de a găsi, fie și cu titlu temporar, o soluție negociată (a se vedea Hotărârea Portugalia/Consiliul, EU:C:1999:574, punctul 40, și Hotărârea Van Parys, EU:C:2005:121, punctul 48).
- 46 În plus, Curtea a estimat că a admite că sarcina de a asigura conformitatea dreptului Uniunii cu normele OMC revine direct instanței Uniunii ar însemna ca organele legislative sau executive ale Uniunii să fie lipsite de marja de manevră de care beneficiază organele similare ale partenerilor comerciali ai Uniunii. Astfel, este cert că unele părți contractante, printre care se numără partenerii cei mai importanți ai Uniunii din punct de vedere comercial, au conchis, în lumina obiectului și a scopului acordurilor OMC, că acestea nu figurează printre normele din perspectiva cărora organele lor jurisdicționale controlează legalitatea normelor lor de drept intern. Dacă ar fi acceptată, o astfel de lipsă de reciprocitate ar risca să conducă la o aplicare dezechilibrată a normelor OMC (a se vedea Hotărârea Portugalia/Consiliul, EU:C:1999:574, punctele 43-46, Hotărârea Van Parys, EU:C:2005:121, punctul 53, precum și Hotărârea FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, EU:C:2008:476, punctul 119).

- 47 Numai în ipoteza în care Uniunea a executat o obligație specifică asumată în cadrul OMC sau în cazul în care actul Uniunii face trimitere în mod expres la dispoziții precise din acordurile OMC, Curtea este competentă să controleze legalitatea actului Uniunii în cauză din perspectiva normelor OMC (în ceea ce privește Acordul General pentru Tarife Vamale și Comerț 1947, a se vedea Hotărârea Fediol/Comisia, 70/87, EU:C:1989:254, punctele 19-22, și Hotărârea Nakajima/Consiliul, EU:C:1991:186, punctul 31, iar în ceea ce privește acordurile OMC, a se vedea Hotărârea Portugalia/Consiliul, EU:C:1999:574, punctul 49, Hotărârea Biret International/Consiliul, EU:C:2003:517, punctul 53, și Hotărârea Van Parys, EU:C:2005:121, punctul 40).
- 48 Or, contrar celor afirmate de LVP, în speță nu se prezintă o asemenea situație excepțională.
- 49 În acest sens, trebuie amintit mai întâi că, după cum s-a pronunțat Curtea, organizarea comună a pieței în sectorul bananelor, astfel cum a fost stabilită prin Regulamentul nr. 404/93 și modificată ulterior, nu urmărește să asigure executarea în ordinea juridică a Uniunii a unei obligații specifice asumate în cadrul GATT 1994 și nici nu trimite în mod expres la dispoziții precise ale acestuia (Ordonanța OGT Fruchthandelsgesellschaft, EU:C:2001:228, punctul 28).
- 50 În continuare, stabilind, prin intermediul Regulamentului nr. 1964/2005, de la 1 ianuarie 2006, la 176 de euro pe tonă taxa vamală aplicabilă bananelor care nu provin din state ACP, Uniunea nu a înțeles să asigure executarea în ordinea juridică a Uniunii a unei obligații specifice asumate în cadrul OMC care să poată justifica o excepție de la imposibilitatea de a invoca normele OMC în fața instanței Uniunii și care să poată permite acesteia din urmă să exercite controlul legalității dispozițiilor Uniunii în cauză din perspectiva acestor norme.
- 51 În această privință, reiese din dosarul de care dispune Curtea că, după ce a încheiat cu Republica Ecuador și cu Statele Unite ale Americii memorandumurile de înțelegere privind bananele, care prevedeau că Uniunea va institui un regim tarifar unic pentru importurile de banane până la 1 ianuarie 2006, Uniunea a desfășurat negocieri în cadrul articolului XXVIII din GATT 1994 pentru a modifica concesiile sale aplicabile bananelor și a ajunge, conform anexei la decizia conferinței ministeriale a OMC care i-a acordat derogarea de la Doha, la un acord privind taxele la import care vor menține accesul total pe piață al bananelor care provin din statele cu statut CNF.
- 52 După ce au fost inițiate diferite proceduri de soluționare a litigiilor în cadrul OMC, pe de o parte, în temeiul anexei la decizia conferinței ministeriale a OMC care acordă Uniunii derogarea de la Doha, împotriva taxelor vamale propuse de Uniune și, pe de altă parte, în temeiul Memorandumului de acord privind reglementarea diferendelor, împotriva taxei vamale de 176 de euro pe tonă stabilite de Regulamentul nr. 1964/2005, în final a fost adoptată la 15 decembrie 2009, odată cu Acordul de la Geneva, o soluție negociată de Uniune și de statele cu statut CNF din America Latină vizate.
- 53 În afară de reducerea progresivă, începând cu 15 decembrie 2009, a taxei vamale aplicabile bananelor, acordul menționat prevede în special că sunt considerate soluționate litigiile în curs în cadrul OMC, precum și toate cererile depuse de statele cu statut CNF părți la acest acord, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolele XXIV și XXVIII din GATT 1994, în ceea ce privește regimul aplicabil bananelor. Astfel cum subliniază, în esență, guvernele belgian și elen, precum și Consiliul și Comisia, rezultă că, la finalul negocierilor desfășurate de Uniune, statele cu statut CNF părți la Acordul de la Geneva au acceptat în cele din urmă aplicarea, în perioada în litigiu, a taxei vamale de 176 de euro pe tonă prevăzute de Regulamentul nr. 1964/2005, împotriva căreia inițiaseră totuși proceduri de soluționare a litigiilor și care fusese considerată incompatibilă cu dispozițiile relevante ale GATT 1994 în cadrul acestor proceduri.
- 54 În consecință, trebuie să se constate că regimul pe care Uniunea l-a obținut prin intermediul Acordului de la Geneva, în special angajamentul statelor cu statut CNF părți la acesta de a pune capăt tuturor litigiilor și cererilor nesoluționate, reflectă necesitatea de a recunoaște o marjă de manevră instituțiilor Uniunii în cadrul negocierilor care au condus la acest acord.

- 55 Mai precis, trebuie arătat, pe de o parte, că memorandumurile de înțelegere privind bananele prevedeau, desigur, că Uniunea va institui un regim tarifar unic pentru importurile de banane până la 1 ianuarie 2006, aceasta angajându-se de altfel să desfășoare în timp util negocieri în acest scop, în temeiul articolului XXVIII din GATT 1994, și, pe de altă parte, că anexa la decizia conferinței ministeriale a OMC care a acordat Uniunii derogarea de la Doha îi impunea în această privință să se conformeze unor proceduri de arbitraj specifice pentru a ajunge la un acord cu privire la taxele la import care vor menține accesul total pe piață al bananelor din statele cu statut CNF. Trebuie să se constate însă că nici aceste înțelegeri, nici această anexă, nici chiar cele două hotărâri arbitrale pronunțate la 1 august și la 27 octombrie 2005 în temeiul anexei menționate, la care se referă considerentul (5) al Regulamentului nr. 1964/2005, nu au stabilit nivelul taxelor la import care trebuie aplicate de Uniune.
- 56 În plus, memorandumurile de înțelegere privind bananele nu sunt menționate în Regulamentul nr. 1964/2005, al cărui considerent (1) se limitează să indice că „[Regulamentul nr. 404/93, astfel cum a fost modificat prin Regulamentul nr. 2587/2001,] prevede intrarea în vigoare a unui regim tarifar unic pentru importurile de banane până la 1 ianuarie 2006”.
- 57 Pe de altă parte, taxa vamală de 176 de euro pe tonă stabilită de Regulamentul nr. 1964/2005 a fost ulterior considerată incompatibilă cu dispozițiile relevante ale GATT 1994 în cadrul procedurilor de soluționare a litigiilor declanșate în temeiul Memorandumului de acord privind reglementarea diferendelor. Or, contrar celor susținute de LVP, această împrejurare susține concluzia potrivit căreia, stabilind la un asemenea nivel taxa vamală aplicabilă bananelor de la 1 ianuarie 2006, Uniunea nu a înțeles să asigure executarea unei obligații specifice asumate în cadrul OMC.
- 58 Din considerațiile care precedă rezultă că Regulamentul nr. 1964/2005 nu poate fi analizat ca o măsură destinată să asigure executarea în ordinea juridică a Uniunii a unei obligații specifice asumate în cadrul OMC.
- 59 În sfârșit, simpla aluzie la contextul negocierilor angajate de Uniune în cadrul articolului XXVIII din GATT 1994, care figurează în considerentele (2)-(5) ale Regulamentului nr. 1964/2005, nu poate permite să se considere că acest regulament îndeplinește a doua condiție susceptibilă, astfel cum reiese din cuprinsul punctului 47 din prezenta hotărâre și în conformitate cu Hotărârea Fediol/Comisia (EU:C:1989:254, punctele 19-22), să justifice o excepție de la imposibilitatea de a invoca normele OMC în fața instanței Uniunii, și anume condiția potrivit căreia actul Uniunii în cauză trebuie să facă trimitere în mod expres la dispoziții precise din acordurile OMC.
- 60 Din ansamblul considerațiilor care precedă rezultă că dispozițiile GATT 1994 nu sunt de natură să creeze pentru particulari drepturi de care aceștia se pot prevala direct în fața unei instanțe naționale în scopul de a se opune aplicării taxei vamale de 176 de euro pe tonă stabilite la articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul nr. 1964/2005.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- 61 Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară:

Dispozițiile Acordului General pentru Tarife și Comerț 1994, care figurează în anexa 1A la Acordul de instituire a Organizației Mondiale a Comerțului (OMC), semnat la Marrakech la 15 aprilie 1994 și aprobat prin Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind

încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale din Runda Uruguay (1986-1994), nu sunt de natură să creeze pentru particulari drepturi de care aceștia se pot prevala direct în fața unei instanțe naționale în scopul de a se opune aplicării taxei vamale de 176 de euro pe tonă stabilite la articolul 1 alineatul (1) din Regulamentul (CE) nr. 1964/2005 al Consiliului din 29 noiembrie 2005 privind taxele vamale aplicabile bananelor.

Semnături